

Juridiska fakultetsstyrelsen
Ulrika Andersson, professor
Linnea Wegerstad, docent

Remiss: En särskild straffbestämmelse för psykiskt våld

Ju2025/01157

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som har anmodats att yttra sig över utkastet till lagrådsremiss med rubriken *En särskild straffbestämmelse för psykiskt våld*, får härmed avge följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av professor Ulrika Andersson och docent Linnea Wegerstad.

Vi har tidigare lämnat remissyttrande över promemorian *Straffansvar för psykiskt våld* (Ds 2022:18). Inledningsvis hänvisas därför till de synpunkter som framfördes i det yttrande. Dessa synpunkter rörde, i korthet, utformningen av bestämmelsen om psykiskt våld med ett så kallat abstrakt farerekvisit, begränsning av bestämmelsen till att endast omfatta närståenderelationer, samt straffskalan för den nya brottstypen psykiskt våld.

Därutöver lämnas tre nya synpunkter.

För det första ifrågasätts utkastets förslag om att inkludera bestämmelsen om psykiskt våld i bestämmelsen om barnfridsbrott (4 kap. 3 § brottsbalken). Vi ansluter oss i stället till den bedömning som gjorts i Ds 2022:18 s. 321.

För det andra anges i utkastet att övervakning som sker med samtycke från den övervakade personen inte ska anses otillbörlig (s. 37). Det kan ifrågasättas om samtycke ska anses utesluta att övervakning bedöms som otillbörlig. En jämför kan göras med bestämmelsen om våldtäkt, 6 kap. 1 § brottsbalken, vari ett otillbörligt utnyttjande

utesluter frivillighet. Vid den typ av kontrollerande beteenden som bestämmelsen om psykiskt våld ska ta sikte på, kan tänkas att en person går med på viss övervakning, men att övervakningen på grund av dess karaktär och syfte ändå kan betraktas som otillbörlig.

För det tredje har vi förståelse för att det är svårt att ange exakt gränsen mellan otillbörliga och tillbörliga beteenden (s. 37). I författningskommentaren anges att det ska vara fråga om ett klart oacceptabelt agerande som tydligt strider mot grundläggande värden och normer (s. 64). Det finns en risk för att bestämmelsen kommer att tolkas olika i rättstillämpningen, särskilt då normer kring vad som är rimligt i exempelvis relationen mellan föräldrar och barn kan variera stort i samhället.

Enligt delegation

Ulrika Andersson

Linnea Wegerstad